

Đến nay đã rõ về tình hình hiện nay ở biển Đông, cần phải nhìn lại những diễn biến qua lịch sử lâu dài để ta hoàn toàn và tìm kiếm các mối liên hệ của cuộc tranh chấp

đã chuyển từ đất liền ra hải đảo rồi biển cả.

Sự hình thành đất nước Trung Quốc trải qua hàng ngàn năm là bằng chứng chính phủ và đổi mới hóa các dân tộc lân bang trên đất đai, chia sẻ bao giờ qua đường biển.

Chức năng tổng hợp đáng kể duy nhất vào thế kỷ 15 dưới thời nhà Minh, người Trung Quốc đã thực hiện những chuyến thám hiểm vào vùng biển phía Nam.

Theo các nguồn số liệu, Đô đốc Trịnh Hòa, người gốc dân Hồi giáo từ Vân Nam, trong thời gian 1405-1431 đã tổ chức 7 chuyến viễn chinh, dẫn hơn một triệu người từ 200 đến 300 tàu thuyền, hơn 25,000 thủy thủ và binh sĩ, đi đến hầu hết khắp các xứ Đông Nam Á và qua các biển Đông, Trung Đông, Phi Châu. Dù vậy các hạm đội lớn và lực lượng mạnh mẽ như thế, những chuyến viễn chinh này chưa có chức năng chiếm đoạt đất đai mà chủ yếu tìm kiếm quý vật, trao đổi thương mại.

Một tàu chiến hải quân Trung Quốc trong cuộc tập trận bắn đạn thật trên biển Đông cuối tháng 7. (Hình: Xinhua)

Những sau đó trong mấy thập kỷ tiếp, Trung Quốc lại xa rời biển cả để tập trung nỗ lực vào việc củng cố nền đất liền, chấp nhận áp lực xâm lăng từ các dân tộc lân bang để bảo vệ là phần đông Bắc và phần đông Tây.

Thập kỷ 19, đế quốc Nga mở rộng lãnh thổ về Viễn Đông cùng lúc với sự xâm nhập của các nước đế quốc Tây phương và Nhật Bản từ hướng biển, đã khiến đế quốc sơ bành trướng của Trung Quốc.

Sau khi Cộng Sản nắm chính quyền, không còn có thể bành trướng về phía Bắc và phía Tây vì đang với Liên Bang Xô Viết, trong khi phía Đông bị chặn lại bởi Hoa Kỳ, Đài Loan và Nhật Bản, Trung Quốc bắt đầu tính tới con đường tiến ra vùng biển miền Nam. Thời cơ thuận lợi cho ý đồ này là lúc Hoa Kỳ giành bắt sự hiện diện ở Đông Nam Á sau chiến tranh Việt Nam. Với đánh chiếm quần đảo Hoàng Sa năm 1974 và một phần đảo Trường Sa của Việt Nam năm 1988 là bước đầu của chiến lược lâu dài này.

Trong cuộc tranh chấp kéo dài không dứt điếm về những hải đảo trên biển Đông, cuối cùng, Trung Quốc tìm kiếm thu hút sự ủng hộ riêng rẽ với từng quốc gia để tác động và đưa vào áp lực kinh tế cũng như sức mạnh quân sự của mình để giành lợi thế. Hiện tại, quần đảo Trường Sa này

khiến Trung Quốc dần dần leo thang, ngang nhiên xác định chủ quyền trên gần toàn thể biển Đông, xâm lấn lãnh hải của các nước trong khu vực.

Từ một cao điểm hai tháng 3 năm nay khi hai giới chức cao cấp Hoa Kỳ - Jeffrey Bader, thành viên cao cấp về Á Châu trong Hội Đồng An Ninh Quốc Gia và Thứ Trưởng Ngoại Giao James Steinberg - đến Bắc Kinh, Trung Quốc công khai tuyên bố rằng biển Đông là một trong những “lợi ích cốt lõi” của Trung Quốc.

Quan điểm này và chủ trương tiếp diễn quyền lợi của Hoa Kỳ. Thực tế, Hoa Kỳ không thể để toàn bộ khu vực Đông Nam Á lọt vào vòng ảnh hưởng của Trung Quốc. Thực tế, là một cường quốc hải quân hàng đầu thế giới, Hoa Kỳ luôn luôn bảo vệ quyền tự do lưu thông hàng hải và không thể để cho biển Đông, một hải lộ chiến lược huyết mạch đối với các đồng minh của mình ở vùng Thái Bình Dương, trở thành một “cái hộp của Trung Quốc”.

Lời tuyên bố của Ngoại Trưởng Hillary Clinton tại Hà Nội trong hội nghị an ninh khu vực Châu Á và qua đó có bất ngờ thì chủ yếu là để cho thấy lâu trong mối quan hệ với Trung Quốc, chính quyền Obama trên nhieu mặt vẫn tỏ ra nhún nhường tránh tạo thêm và chủ trương căng thẳng cho các bên liên quan, tuy nhiên thái độ này cho thấy một giới hạn.

Hội nghị ASEAN năm ngoài tại Phuket, Thái Lan, bà Hillary Clinton đã từng nói rằng là Hoa Kỳ sẽ trở lại Đông Nam Á. Trước hội nghị ở Hà Nội, hải quân Hoa Kỳ và Nam Hàn tiếp cận trên biển Nhật Bản và Hoa Kỳ đã giới thiệu các máy bay vũ khí cho Indonesia. Tất cả những sự kiện này cho thấy trong chiến lược lâu dài, Hoa Kỳ dù một mặt thừa nhận vai trò siêu cường kinh tế của Trung Quốc nhưng mặt khác không chấp nhận cho nước này bành trướng quá mức và nắm vai trò khống chế tại Á Châu.

Những diễn biến vừa qua cũng có thể khiến người ta nghĩ rằng sẽ đưa đến một cuộc xung đột trên biển Đông. Tuy nhiên lo ngại này có lẽ là quá xa. Trong tình hình thế giới hiện tại, Trung Quốc và Hoa Kỳ đều hiểu là xung đột trực tiếp này sẽ không đi tới một kết quả gì tốt. Vai trò của Hoa Kỳ tại biển Đông nói riêng và vùng Tây Thái Bình Dương nói chung là dùng lực lượng hải quân ngăn cản hành động quân sự của Trung Quốc để bảo vệ cho các quốc gia trong khu vực.

Mục đích thực tế là nước Trung Quốc dùng vũ lực với một nước nào trong vùng thì họ không thể

số tình hßt số cßnh vì còn phải dành phần phòng bị để phó với lực lượng Hoa Kỳ, và nhờ thế mà những công khả năng của mình có thể nhất thời chấp nhận cho đến khi quốc tế kịp can thiệp.

Như vậy xét về tình quan lực tình trong tình hßp này chắc nên chú ý đến lực lượng quân sự tại vùng biển Tây Thái Bình Dương chứ không phải toàn bộ quân lực hai nước Hoa Kỳ và Trung Quốc trong tình hßp xảy ra chiến tranh toàn diện.

Từ hßn nửa thế kỷ qua, Hải quân Hoa Kỳ hoàn toàn đã làm chủ trên tất cả các đại dương. Dù muốn thì hành động chiến lược và thế chiến kỷ hai mươi chß phát triển thì mức độ nào thì cũng còn phải chịu ußnh hưởng của Trung Quốc mà có đến mức độ lực lượng hải quân để khả năng tranh chấp ngßu vß này. Cho đến nay chắc bao giờ Trung Quốc đặt mình vào chỗ đứng để đối đầu với Hoa Kỳ trên biển. Hoạt động viễn dương để ưu tiên của hải quân Trung Quốc chủ yếu là giữ vài khu vực hßm tham gia chiến dịch chống lại các Somalia trong khuôn khổ phải hßp cùng lực lượng NATO.

Lực lượng viễn chinh Hoa Kỳ ở Tây Thái Bình Dương tập trung quanh Hßm để 7, có khu vực trách nhiệm từ phía Tây dương đến ngày đến Đông Á Dương. Đây là lực lượng tiến phòng duy nhất của quân lực Hoa Kỳ để trú ẩn tránh các mối nguy hiểm và ba căn cứ chính cho các chiến hạm tại Yokosuka, Sasebo (Nhật Bản), Apra Harbor (Guam). Hßm để 7 có khoảng 60 tàu chiến, 350 máy bay cùng 60,000 thủy binh và thủy quân lực chiến đóng căn cứ tại Okinawa.

Về hoạt động, Hßm để 7 chia thành 10 Lực lượng Đặc nhiệm (TF) có số mệnh khác nhau. Chủ lực chiến đấu là TF 70 trung tâm là hàng không mẫu hạm USS George Washington (CVN-73) cùng nhóm chiến hạm phòng vệ và lực lượng chiến hạm tác chiến trên mặt biển, từng công gßm 2 tuần dương hạm và 7 khu trục hạm tất cả đều trang bị hỏa tiễn, đặt căn cứ ở Yokosuka ngoài vịnh Tokyo, Nhật Bản.

Lực lượng tàu đổ bộ TF-76 với 8 chiến hạm xung kích thủy bộ có sân bay cho trực thăng và máy bay chiến đấu lên thẳng AV-8 Harrier. Soái hạm USS Blue Ridge (LCC-19) thuộc loại chiến hạm này năm ngoái đã đến công Đà Nẵng, Việt Nam. Apra Harbor ở Guam là căn cứ của các tàu ngầm nguyên tử thuộc hßm để 5. CVW-5 là phi đoàn chiến đấu của Hải quân, căn cứ tại Atsugi, Nhật Bản, bao gồm các phi đội hoạt động trên CVN-73.

Hải quân Trung Quốc đã phát triển rất nhanh trong những năm gần đây và được tổ chức thành 3 hạm đội, hạm đội Bắc Hải căn cứ tại Thanh Đảo ở tỉnh Sơn Đông, hạm đội Đông Hải căn cứ tại Ninh Ba tỉnh Chiết Giang gần Thượng Hải và hạm đội Nam Hải (biên Đông theo tên gọi của Việt Nam) căn cứ tại Trùng Giang tỉnh Quảng Đông. Hạm đội Nam Hải được tăng cường lực lượng cho khu vực trách nhiệm biên Đông.

Các chiến hạm chủ lực gồm tổng cộng 58 tàu ngầm trong đó có 5 tàu ngầm nguyên tử, 26 khu trục hạm và 51 hộ tống hạm. Thêm vào đó phải kể tới 150 tiểu đoàn phóng phi đạn và ngư lôi dẫn, lực lượng này đáng kể vì cho đến nay, chủ yếu hải quân Trung Quốc vẫn còn là một lực lượng phòng thủ biển và chiến đấu cận duyên. Góp phần quan trọng vào nhiệm vụ này là các giàn phóng pháo và hệ thống phòng vệ duyên hải, cùng những máy bay của không quân và khoảng 800 máy bay hải quân các loại.

Xung đột nổ ra ở biên Đông, sẽ là sự đáng sợ với hạm đội Nam Hải trước khi có sự tăng vọt của hai hạm đội khác. Hạm đội Nam Hải có 11 khu trục hạm, 14 hộ tống hạm nhưng ít nhất hơn phân nửa thuộc loại đã cũ hay lỗi thời. Lan Châu và Hải Khẩu là hai khu trục hạm thuộc loại tân tiến nhất của Trung Quốc trang bị hệ thống phòng không và đã từng tham gia chiến dịch chống hải tặc ở Somalia. Lực lượng tàu ngầm của Nam Hải là 8 tàu ngầm máy diesel từng được đóng tại Kilo mà Việt Nam đang mua của Nga. Các tàu ngầm nguyên tử đóng tại căn cứ Du Lâm trên đảo Hải Nam là lực lượng chiến lược của đất nước xem là có vai trò đáng kể trong xung đột khu vực ở biên Đông.

Xét qua lực lượng hai bên, có thể tin là Hạm đội 7 Hoa Kỳ vẫn hoàn toàn có ưu thế khi xảy ra xung đột tại vùng biển Á Châu, chưa kể sự tham gia hợp tác của hải quân nhiều quốc gia khác trong khu vực. Ngoài vùng biển xa, hàng không mẫu hạm CVN-73 với 70 máy bay chiến đấu oanh tạc có hiệu quả chiến hơn nhiều so với các máy bay đặt căn cứ trên đất liền.

Những chiến hạm khác của hạm đội hải quân cũng vượt trội hơn các tàu hải quân Trung Quốc về kỹ thuật và kinh nghiệm chiến đấu, một điều kiện căn bản trong hải chiến. Trung Quốc gần đây nói rằng họ đã phát triển loại hệ thống Đông Phong 21D có khả năng tiêu diệt mẫu hạm cách xa tới 1,000 dặm, tuy nhiên chưa thể nào đánh giá khi chưa đi đến thực tế.

Tóm lại qua thái độ phản ứng mạnh mẽ của các giới chức Trung Quốc và nhiều bài viết bày tỏ sự giận dữ trên các phương tiện truyền thông, người ta vẫn có thể dự đoán Trung Quốc sẽ chưa khi nào thực sự trong những điều kiện mà họ không thể tin tưởng một kết quả nào đó, Hạm đội 7 chúng ta qua chức năng một vai trò răn đe và Trung Quốc khó hy vọng thắng lợi của họ và

chính mà nên sẽ có thể đi đến chiến tranh với Hoa Kỳ, thì nên hiểu hơn là lợi ích cho họ.

Khi Hoa Kỳ nêu vấn đề biển Đông, ai cũng hiểu rằng đó chỉ là diễn biến, trong khi điếm chính là toàn bộ những xung đột với Trung Quốc. Trên mặt ngoại giao, quốc tế hóa biển Đông Hoa Kỳ nhằm chính nghĩa, tất cả các quốc gia trong vùng đều mong muốn sẽ can thiệp của Hoa Kỳ bởi vì đó là diễn biến tiến bộ nhất để không xảy ra xung đột với Trung Quốc.

Hơn nữa tại Nhật Bản tại Nam Hàn, và những công quốc hải quân hay hàng hải bao gồm Nga, Ấn Độ, Âu Châu đều đang thu hút với Hoa Kỳ và Trung Quốc nếu không chịu chấp nhận những diễn biến bành trướng sẽ trở thành thù địch của công đồng quốc tế.

Tóm lại trong tình thế hiện nay, có thể tin rằng ít nhất trong một thời gian khá dài, nếu biển Đông nổi sóng thì không phải vì chiến tranh mà chỉ là trong mùa bão tố thiên nhiên hàng năm. (H.C.)